

Jak funguje MESOH

Již od října 2019 mají všichni účastníci systému komunálního odpadu v Mukařově možnost čerpat výhody z Motivačního a evidenčního systému pro odpadové hospodářství (MESOH). Ten je založený na principu EKO bodů, které se na konci načítacího období přepočítají na konkrétní slevu.

Standardní „MESOH rok“ se počítá od října do září. (Je to proto, aby byl čas přepočítat EKO body a schválit poplatky na následující rok.) V Mukařově jsme absolvovali zatím pouze pilotní dvouměsíční období říjen–listopad 2019, a protože bylo příliš krátké na získání „běžných“ EKO bodů, bonus získali především ti, kdo aktivně vyplnili odpadový dotazník nebo inventuru stanoviště.

Aktuální „MESOH rok“ v Mukařově pokrývá období od prosince do září, tj. pouze 11 měsíců, a tudíž i maximální možný zisk EKO bodů není 120, ale pouze 110. Body lze sbírat v šesti různých kategoriích: **třídění odpadu (BT)**, efektivní **využívání nádob (BV)**, **snižování produkce odpadů (BS)**, **kompostování (BK)**, ekologické **nakupování (BN)** a **zájem (BZ)**. Jelikož u každého kritéria je k dispozici pouze omezený počet bodů, pro získání optimální slevy je potřeba kombinovat body z více kritérií.

Přesný popis určování počtu bodů najdete v Pravidlech MESOH u svého účtu v systému Moje odpadky nebo na webu obce. Níže jsou uvedené příklady, které ilustrují různé typy chování ve vztahu k odpadům a to, jak se odráží v bodování.

EKO body (maximální počet)	BT (24)	BV (24)	BS (30)	BK (18)	BN (18)	BZ (6)	Součet (120)
Programově ekologická rodina	11	24	30	18	12	6	101
Motivovaný senior	18	24	30	18	2	6	98
Kvalitně třídící rodina	24	21	22	18	0	6	91
Průměrně třídící rodina	20	6	9	6	0	3	44
Hyper třídící rodina	24	0	0	0	0	0	24
Mladá zhýčkaná rodina	5	-5	0	0	0	0	0
Rodina bez popelnice	0	0	0	0	0	0	0

Programově ekologická rodina

Přemýšlí nad svou spotřebou a omezuje tvorbu odpadů tím, že potraviny nakupuje v bezobalovém obchodě, za což získá body za ekologické nakupování BN. Jelikož se ale vše nedá nakoupit bez obalů, má i odpad (plasty nebo papír), který vytrídí a získá za něj body za třídění odpadů BT, i když sotva polovinu z maximálního počtu. To ji ale netrápí, ba naopak těší, protože díky tomu, že má celkově odpadů málo, získá plný počet bodů za snižování produkce odpadů BS. Bioodpad je jednou z hlavních složek, které běžně končí v popelnici. To ale u této rodiny neplatí, protože všechny rostlinné zbytky jak z kuchyně, tak ze zahrady, kompostuje. Tím si vyslouží maximum bodů také za kompostování BK. Důsledkem kvalitního třídění a kompostování bývá prázdná popelnice. Díky tomu, že chce ušetřit práci popelářům a přistavuje popelnici ke svozu jen tehdy, až je plná, což je třeba i jen 1x za šest týdnů, získá za efektivní využívání nádob plný počet bodů BV. Navíc se ještě aktivně zajímají o odpady a navštěvují svůj odpadový účet, takže mají další body za zájem BZ.

Motivovaný senior

Člověk, který leccos pamatuje a váží si věcí. Proto důsledně třídí odpady, díky čemuž získá víc než polovinu bodů BT. Jako většina starších osob, má i on méně odpadů. I když nemá sám přístup k internetu, našel si čas a zašel na úřad vyplnit odpadový dotazník, a i díky tomu může čerpat maximum bodů za snižování produkce

odpadů BS. Na zahradě má pořádný kompost, kam je zvyklý vyhazovat všechny rostlinné zbytky. Připisuje si tak plný počet bodů za kompostování BK. I on má problém popelnici naplnit, a navíc s ní nechce zbytečně manipulovat, proto ji ke svozu přistaví jen občas, když je zcela plná. Tím si zajistí maximum bodů za efektivní využívání nádoby BV. Zajímá se i o to, jak získat body za zájem BZ – požádá vnuka, aby mu pomohl kontrolovat odpadový účet přes internet a přihlašuje se tam alespoň jednou za 3 měsíce. Ze zvědavosti si pořídí i kartičku Precyklátora a zajde do bezobalového obchůdku, kde si koupí něco zdravého a dobrého a získá i symbolický bodík za ekologické nakupování BN.

Kvalitně třídící rodina

Že kdo šetří, má za tři, platí i pro tuto rodinu. Nadprůměrný příjem ale zpravidla znamená i více odpadů ke třídění, nemají tudíž problém vytrdit maximální možnou slevu za třídění BT. Nedosáhnou už ale na maximální bonus za snižování produkce odpadů BS, který sleduje celkový objem svezeného odpadu, ani na maximum bonusu BV, který sleduje objem vyvezeného směsného odpadu. Objem odpadu v černé popelnici však neroste nijak dramaticky, protože veškerý bioodpad končí na dvorku u slepic. Tím si rodina připsá pěkné body za kompostování BK. Aby se člověk měl dobře, musí se o věci zajímat. To platí v každém oboru, a především pak v motivačním systému. Tato rodina se zajímá, a to jí přineslo body za zájem BZ.

Průměrně třídící rodina

Dobře třídí odpad a získává pěkné body za třídění BT. Díky tomu, že to nepřehání s nakupováním balené vody, získá i nějaký bonus za snižování produkce odpadů BS. Na zahradě má bio popelnici, kterou plní trávou a listím, rostlinné zbytky z kuchyně ale většinou končí ve směsném odpadu, a to se negativně promítá do bonusu za kompostování BK a také do bonusu za efektivně využitou nádobu BV, protože ji zbytky potravin neúměrně zatěžují. Jelikož se o motivační systém zajímá tzv. bazálním způsobem, do odpadového účtu se podívali při zavedení systému, a pak na konci roku, aby zjistili, jakou mají slevu, je bonus za zájem BZ poloviční.

Hyper třídící rodina

Řídí se heslem čím víc, tím líp. To bohužel v systému MESOH neplatí. Aby získali slevu za třídění odpadů, vozí plastový odpad i od známých z nedaleké vesnice. Díky tomu mají maximální počet bodů za třídění BT. Velký objem tříděného odpadu se ale negativně promítá do bonusu za snižování produkce odpadů BS. Kdyby se občas podívali do svého odpadového účtu, mohli získat body za zájem BZ. Ale to hlavní, zjistili by, že v rámci MESOH se vyplatí věnovat pozornost i své popelnici na SKO a přistavovat ji ke svozu, až je zcela naplněna. Zbytečně vyvážená poloprázdná popelnice totiž negativně ovlivňuje bonus BV a bonus za kompostování BK. Ten samozřejmě ani nemohla získat, protože nemá vyplněný odpadový dotazník.

Mladá zhýčkaná rodina

Na nic nemá čas a všechno si může koupit. Odpad třídí je na oko, aby je sousedi nemohli pomluvit. Občas vytrídí pytel PET lahví a je splněno. Popelnice, která stojí před domem a je obsluhovaná každý svoz, je příčinou toho, že ani pár bodů získaných za třídění odpadů BT nezůstane v odpadovém účtu této rodiny. Obsloužený objem a náklady na svoz popelnic jsou tak vysoké, že není možné této rodině, dávat jakoukoli slevu. Ba naopak, díky těmto rodinám je třeba zvyšovat poplatek za odpady.

Rodina bez popelnice

Proto, aby se předešlo zneužívání systému, předpokládá se, že každý produkuje alespoň nějaký odpad. Domácnost, která na sebe nemá vázanou žádnou nádobu na směsný odpad, se tak automaticky stává „podezřelou“ a její produkce směsného odpadu se počítá z tzv. „průměrné veřejné produkce SKO“. Díky tomu taková domácnost nezíská žádné body BV, BS ani BK. Tvrdí, že žádný odpad neprodukuje, a tudíž ani netřídí odpad adresně, nezíská tedy ani žádné body BT.

S využitím materiálů Moje odpadky připravila Kateřina Čadilová